

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην υουνανία της χνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Π.3.2.1 *Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη*

Νεοελληνική Γλώσσα

Δ' Δημοτικού

Τίτλος:

«Στον κόσμο του θεάτρου»

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΜΑΥΡΑΝΤΩΝΑΚΗ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Θεσσαλονίκη 2013

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην μουνωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ 2007-2013
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΠΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση:

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζήσαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην παιδεία της χώρας
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ 2007-2013
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Tίτλος

Ο κόσμος του θεάτρου

Δημιουργός σεναρίου

Κατερίνα Μαυραντωνάκη

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

(Προτεινόμενη) Τάξη

Δ' Δημοτικού

Χρονολογία

Ιανουάριος 2013

Διδακτική/θεματική ενότητα

«Γλώσσα Δ' Δημοτικού», ενότητα 9: *H παράσταση αρχίζει...*

Διαθεματικό

Ναι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

I. Φιλολογικής Ζώνης

Νεοελληνική Λογοτεχνία

II. Άλλα γνωστικά αντικείμενα

Αισθητική Αγωγή

Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή

Θεατρική Αγωγή

Χρονική διάρκεια

7-12 διδακτικές ώρες

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην παινινά της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

ΕΣΠΑ 2007-2013
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής, αίθουσα εκδηλώσεων.

Εικονικός χώρος: περιβάλλον wiki

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Οι μαθητές θα πρέπει να είναι εξοικειωμένοι με την εργασία σε ομάδες, να έχουν εξοικειωθεί με το θεατρικό παιχνίδι, να έχουν στοιχειώδεις δεξιότητες πλοιήγησης στο διαδίκτυο και πληκτρολόγησης. Επίσης, θα πρέπει να έχουν κάποια άνεση με τις εφαρμογές που προτείνονται. Οι δραστηριότητες απαιτούν εργασία στο σχολικό εργαστήριο πληροφορικής, το οποίο θα πρέπει να είναι διαθέσιμο.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο είναι πρόταση διδασκαλίας.

To σενάριο στηρίζεται

To σενάριο αντλεί

Το σενάριο είναι πρωτότυπο στη σύλληψη.

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ / ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι δραστηριότητες που περιγράφονται εδώ επιδιώκουν να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες των ΤΠΕ, ώστε να φέρουν κοντά τα παιδιά με το θέατρο. Πιο συγκεκριμένα, οι ΤΠΕ χρησιμοποιούνται ως μέσα παρουσίασης αποσπασμάτων από παιδικό θέατρο, ως μέσα πληροφόρησης για το θέατρο και ως μέσα δημιουργίας παρουσιάσεων σχετικών με το θέατρο από τα παιδιά.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην παιδεία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ 2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Το θεωρητικό πλαίσιο στο οποίο στηρίζεται το παρόν σενάριο περιγράφει τη μάθηση στο σχολείο ως διαδικασία αλληλεπίδρασης των μαθητών μεταξύ τους, με τον δάσκαλο, με τα διαθέσιμα κάθε στιγμή εργαλεία και περιβάλλοντα (κοινωνικοπολιτισμική προσέγγιση). Επιπλέον, έχοντας ως στόχο της τη γνώση – βίωμα του θεάτρου, η διδακτική μας πρόταση τεκμηριώνεται και από τη θεωρητική συζήτηση που γίνεται τα τελευταία χρόνια για τη θέση του θεάτρου στην εκπαίδευση. Κρίνεται σκόπιμο, λοιπόν, να αναφερθούν εδώ, ενδεικτικά, κάποια σημεία από τη Διακήρυξη για το Θέατρο/Δράμα στην Εκπαίδευση του Ευρωπαϊκού Τμήματος του Διεθνούς Οργανισμού για το Θέατρο στην Εκπαίδευση (IDEA-Europe 2011):

H UNESCO παρουσίασε τον Οδικό Χάρτη για τις Τέχνες στην Εκπαίδευση στο Παγκόσμιο Συνέδριο το 2006 στη Λισαβόνα και την Ημερήσια Διάταξη της Σεούλ στο ομώνυμο Παγκόσμιο Συνέδριο το 2010. Κοινή διαπίστωση και των δύο συνεδρίων ήταν πως οι τέχνες παίζουν θεμελιώδη ρόλο στην εκπαίδευση [...] Καταλήξαμε στα ακόλουθα συμπεράσματα, σκοπούς και στόχους, με την ελπίδα πως θα εφαρμοστούν και θα υποστηριχθούν σε όλες τις χώρες της Ευρώπης:

- Το θέατρο/δράμα αποτελεί ξεχωριστό διδακτικό καλλιτεχνικό αντικείμενο και πρέπει να διδάσκεται υποχρεωτικά ως μέρος κάθε εκπαιδευτικού προγράμματος [...]*
- Τόσο οι εκπαιδευτικοί όσο και τα παιδιά πρέπει να ενθαρρύνονται να εκτιμούν το θέατρο/δράμα, πράγμα που θα οδηγήσει σε υψηλής ποιότητας εκπαίδευση [...]*
- Η διεύρυνση των συνεργασιών ανάμεσα σε φορείς της εκπαίδευσης, του πολιτισμού και των ανθρώπων του θεάτρου είναι απαραίτητη [...]*
- Το θέατρο/δράμα πρέπει να αξιοποιείται ως μεθοδολογία για τη διδασκαλία άλλων αντικειμένων, ιδιαίτερα στο δημοτικό σχολείο.*

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην παιδεία της χνώστης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ 2007-2013
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Το θέατρο είναι μια τέχνη που μπορεί να συμβάλει στην ολοκλήρωση της προσωπικότητας του παιδιού και την ψυχοπνευματική του ανάπτυξη. «Η πολιτιστική έκφραση και η δημιουργική δραστηριότητα μπορεί να συμβάλει, ώστε κάθε άνθρωπος να ζει μια ζωή με αυτοπεποίθηση, φαντασία, ευρηματικότητα, κριτική σκέψη» (Γιαννούλη 2011: 73). Στόχος του σεναρίου είναι να προτείνει δραστηριότητες που θα βοηθήσουν να αναδυθούν οι δημιουργικές δυνάμεις των μαθητών, να κινητοποιηθεί η φαντασία, η κριτική τους σκέψη και ταυτόχρονα να τους γνωρίσει το θέατρο, αξιοποιώντας τις ευκαιρίες που δίνουν οι ΤΠΕ.

Γνώσεις για τη γλώσσα

- Εννοιολογικός προσδιορισμός του θεάτρου, αναφορά γνωστών εννοιών σχετικών με αυτό και γνωριμία με το λεξιλόγιο του θεάτρου.
- Επεξεργασία και δημιουργία πολυτροπικού κειμένου: αποκωδικοποίηση πληροφοριών από αφίσες για θεατρικές παραστάσεις και δημιουργία αφισών.
- Γνωριμία με θεατρικά αποσπάσματα από βιντεοσκοπημένες παραστάσεις.
- Παραγωγή δείγματος θεατρικού κειμένου από τα ίδια τα παιδιά.
- Εξοικείωση με την υποκριτική.

Γραμματισμοί

- Απόλαυση αποσπασμάτων από παραστάσεις.
- Κατανόηση πολυτροπικού κειμένου μέσα από την παρουσίαση, τη μελέτη και τη δημιουργία αφισών για θεατρικές παραστάσεις.
- Δημιουργία κόμικ με το cartoon story maker.
- Εξοικείωση με το Revelation Natural Art.
- Εργασία στο περιβάλλον Google docs.
- Εξοικείωση με το περιβάλλον purposegame.com.
- Εξοικείωση με το πρόγραμμα hot potatoes.

Διδακτικές πρακτικές

Οι διδακτικές πρακτικές συνοψίζονται στο Ε.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην παινινά της χρήσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ 2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Το θέατρο προσιδιάζει την παιδική φύση. Από τα νηπιακά χρόνια το παιδί με ευκολία μπαίνει σε ρόλους στο παιχνίδι του. Ο Κωστής Παλαμάς γράφει: «Θυμάμαι τα παιχνίδια που έπαιζα παιδί, που αυτοσχεδίαζα, γινόμουν αράδα – αράδα δεσπότης, στρατηγός, λιμαδόρος, φλυαρούσα, ξεφώνιζα, έπιανα γνωριμίες με τους τοίχους, είχα δοσοληψίες με τα μυρμήγκια της γλάστρας. Μόνο με τους ανθρώπους δεν είχα σχέση...»¹

Το σχολείο, τα τελευταία χρόνια, φάνηκε να κάνει στροφή προς το θεατρικό παιχνίδι. Αναγνωρίζει την αξία του και προβλέπει μάθημα για αυτό στα σχολεία διαμορφωμένου προγράμματος (ΕΑΕΠ). Η πραγματικότητα είναι πως το θεατρικό παιχνίδι μπορεί να μπει σε κάθε μάθημα του Αναλυτικού Προγράμματος και πως ο εκπαιδευτικός που το αγνοεί χάνει ένα πολύτιμο εργαλείο διδασκαλίας και μάθησης.

Θεωρήθηκε σκόπιμο κατά τον σχεδιασμό αυτής της παρέμβασης να στοχεύσουμε όχι μόνο στο θέατρο ως παιχνίδι, αλλά και στο θέατρο ως τέχνη. Αυτό κρίθηκε ιδιαίτερα σημαντικό για τα παιδιά που ζουν μακριά από αστικά κέντρα και δεν έχουν εύκολα τη δυνατότητα να δουν μια παράσταση.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Η 9^η ενότητα στο βιβλίο «Γλώσσα Δ' Δημοτικού» έχει τίτλο *H παράσταση αρχίζει*. Το βιβλίο του μαθητή έχει τέσσερα ενδιαφέροντα κείμενα, τα οποία, με διαφορετικό τρόπο το καθένα μπορούν να αξιοποιηθούν στην καλύτερη γνωριμία του παιδιού με το θέατρο. Οι δραστηριότητες που ακολουθούν σκοπό έχουν να εμπλουτίσουν τις προτάσεις του σχολικού βιβλίου, αξιοποιώντας τις δυνατότητες των ΤΠΕ.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Οι ΤΠΕ σε αυτό το σενάριο αξιοποιούνται:

- Ως ένα παράθυρο στην εμπειρία του θεάτρου. Παιδιά που ζουν μακριά από τα αστικά κέντρα γνωρίζουν παραστάσεις, θέατρα, ηθοποιούς, εξοικειώνονται με εικόνες από χώρους θεάτρων.

¹Στο ιστολόγιο <http://11dim-evosm.thess.sch.gr/vima/vima2.htm> (τελευταία πρόσβαση 27/2/2013)

- Ως γνωστικά εργαλεία για την οργάνωση και τη διαχείριση πληροφοριών με σκοπό την παραγωγή νοημάτων, την οικειοποίηση του λεξιλογίου που αφορά το θέατρο (δημιουργία χάρτη εννοιών, wordle).
- Ως χώρος παιχνιδών με στόχο την επαναχρησιμοποίηση και τελικά εμπέδωση του νέου λεξιλογίου (σταυρόλεξο, παιχνίδι με κουκίδες).

Κείμενα

«Μια περιπέτεια για τον Ρωμαίο», στο βιβλίο μαθητή «Γλώσσα Δ' Δημοτικού», β' τεύχος, σ. 58-59.

Σταυρόλεξο με λεξιλόγιο για το θέατρο από τον Νικόλαο Κοκκινάκη, φιλόλογο, στην ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.e-yliko.gr/htmls/glossa/games/JcrossNewgreek/theatr.htm>

Παιχνίδι με εικόνες για το θέατρο από την Κατερίνα Μαυραντωνάκη στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.purposegames.com/game/f89d42b6d1>

Βίντεο

Βίντεο της παράστασης «[Οδυσσεβάχ](#)», της Ξένιας Καλογεροπούλου, σε σκηνοθεσία Δημήτρη Καραντζά

Βίντεο της παράστασης «[Χάνσελ και Γκρέτελ](#)», από την Εθνική Λυρική Σκηνή στο θέατρο Ολύμπια 2010-2011

Αρχαία τραγωδία: «[Φιλοκτήτης](#)» σε σκηνοθεσία Γ. Λαζάνη, από τη σειρά *Θέατρο της Αεντέρας*, συμπαραγωγή της ΕΡΤ με το Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων του Υπουργείου Πολιτισμού, 1989

Αρχαία κωμωδία/σάτιρα: «[Ορνιθες](#)» του Αριστοφάνη, από το Θέατρο Τέχνης, 1975.

Θέατρο σκιών: «[Ο Καραγκιόζης και το χρυσό μήλο](#)» από τον Σπαθάρη

Κουκλοθέατρο: «[Ο Φρίξος και η Έλλη](#)» από τον κουκλοθίασο Κου-Κλο

Μπαλέτο: «[Ζιζέλ](#)» από το μπαλέτο Μπολσόι της Μόσχας

Επιθεώρηση: Σκηνή από το «[Μεγάλο μας τσίρκο](#)», του Ιάκωβου Καμπανέλη σε παράσταση του Κ. Καζάκου και της Τζ. Καρέζη, 1973.

Μιούζικαλ: Σκηνή από την ταινία «[Γοργόνες και μάγκες](#)» του Γιάννη Δαλιανίδη

Μαύρο θέατρο: [Image Theatre – Black Box](#)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην παιδεία της χώρας

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1ο διδακτικό δίωρο: «Θέατρο; Τι θέατρο;» Προβολή αποσπασμάτων από θεατρικές παραστάσεις.

Ξεκινάμε με το βιντεάκι [του Οδυσσεβάχ](#). (Το έχουμε ξαναδείξει σε άλλη τάξη και παρατηρήσαμε ότι τα παιδιά το απόλαυσαν). Με αφορμή το βίντεο ξεκινάει συζήτηση. Ερωτήματα που θα τεθούν είναι τα εξής: Τι είναι αυτό που μόλις είδατε; Σας άρεσε; Γελάσατε ή στενοχωρηθήκατε με όσα βλέπατε; (Διασαφήνιση διαχωρισμού κωμωδίας από δράμα). Πώς λέγονται αυτοί οι άνθρωποι που παίζουν έναν ρόλο; Ποιος νομίζετε ότι είναι ο πιο σημαντικός ρόλος στο βίντεο; Πώς λέγεται αυτός που έχει τον πιο σημαντικό ρόλο; Πώς λέγεται ο χώρος γύρω από αυτούς που παίζουν; Πώς λέγονται τα ρούχα που φορούν οι άνθρωποι που παίζουν; Εσείς έχετε παίξει ποτέ θέατρο μπροστά σε κόσμο; Έχετε παίξει θέατρο χωρίς θεατές; Έχετε παίξει θέατρο ότι είστε δήθεν θυμωμένοι ή τσατισμένοι ή άρρωστοι; Μήπως έχετε ταλέντο ηθοποιού; Ποιοι θα ήθελαν να γίνουν ηθοποιοί;

Περνάμε μετά στο απόσπασμα από την παράσταση [«Χάνσελ και Γκρέτελ»](#) της Λυρικής Σκηνής.. Ρωτάμε τι ιδιαίτερο έχει αυτό το θέατρο. Τελικά φτάνουμε να συζητάμε για το πόσα διαφορετικά είδη θεάτρου γνωρίζουμε. Βοηθάμε τα παιδιά με προβολή σύντομων αποσπασμάτων από τα βίντεο:

- Αρχαία τραγωδία: [«Φιλοκτήτης»](#)
- Αρχαία κωμωδία/σάτιρα Αριστοφάνης: [«Ορνιθες»](#)
- Θέατρο σκιών: Σπαθάρης: [«Ο Καραγκιόζης και το χρυσό μήλο»](#)
- Κουκλοθέατρο: [«Φρίξος και Έλλη»](#)
- Μπαλέτο: [«Ζιζέλ»](#) από τα Μπολσόι
- Επιθεώρηση: Σκηνή από το [«Το μεγάλο μας τσίρκο»](#)

Μιούζικαλ: (Σκηνή από [«Γοργόνες και μάγκες»](#) Μαύρο Θέατρο: mage Theatre – Black Box) Τέλος παίζουμε παντομίμα. Διαλέγουν δύο δύο οι μαθητές ένα από τα είδη θεάτρου και το αναπαριστούν με το σώμα τους. Οι υπόλοιποι προσπαθούν να μαντέψουν ποια λέξη διάλεξαν οι «μίμοι».

2ο διδακτικό δίωρο: Θύελλα ιδεών, αναπαράσταση εννοιών με θέμα το θέατρο και παιχνίδια.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην παιδεία της χώρας
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ 2007-2013
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Μετά τη διδασκαλία του κειμένου *Mia περιπέτεια για τον Ρωμαίο* («Γλώσσα Δ' Δημοτικού, β' τεύχος, σ. 58-59) προχωράμε σε μια ιδεοθύελλα με το λογισμικό inspiration. Οι μαθητές σκέφτονται με τον/τη διπλανό/ή τους και ένας ένας έρχονται και γράφουν λέξεις στον υπολογιστή. Μετά όλοι μαζί βλέπουν στον προβολέα τις λέξεις και κάνουν προτάσεις για εμπλουτισμό ή ρωτούν για λέξεις που δε γνωρίζουν. Τέλος οι λέξεις, οι οποίες έχουν τοποθετηθεί γύρω από την κεντρική έννοια «θέατρο» οργανώνονται σε κατηγορίες και υποκατηγορίες από τους μαθητές και με νύξεις από τον/την εκπαιδευτικό. Κάποιες από τις λέξεις που αναμένεται να αναφερθούν είναι (εκτός από τα είδη που θα έχουν απασχολήσει το τμήμα το πρώτο δίωρο):

Καμαρίνι
Σκηνή
Παλκοσένικο
Αυλαία
Φουαγιέ
Πλατεία
Εξώστης
Θεωρείο
Υποκριτική
Απαγγελία
Πρωταγωνιστής
Κομπάρσος
Υποβολείο - Υποβολέας
Σκηνοθέτης
Σκηνογράφος
Ενδυματολόγος
Χορογράφος - Κινησιολόγος
Μουσικός
Κριτικός θεάτρου
Θεατρόφιλος
Κοινό
Χειριστής φωτισμού
Ταξιθέτης
Σκηνικό
Παντομίμα - Μίμος
Κοστούμι
Θίασος
Μπουλούκι
Πρεμιέρα
Διασκευή

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην παιδεία της χώρας
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Ταμείο
Εισιτήριο
Μετά τη δραστηριότητα αυτή οι μαθητές παίζουν [το σταυρόλεξο](#) και [το παιχνίδι με τις τελείες](#) με θέμα το λεξιλόγιο του θεάτρου.

3ο διδακτικό δίωρο: Διαλέγουμε παράσταση. Δημιουργούμε αφίσες.

Στη σελίδα <http://dlogo.wikitot.com/dp> έχουν αναρτηθεί εικόνες από αφίσες θεατρικών παραστάσεων. Ζητάμε από τα παιδιά, στις δυάδες τους, να περιηγηθούν στη σελίδα και να γράψουν στο πλαίσιο του φόρουμ από κάτω ποια παράσταση θα επέλεγαν να δουν και γιατί. Στο τέλος διαβάζουμε τις αποφάσεις τους και βρίσκουμε την πιο δημοφιλή παράσταση.

Όταν ολοκληρωθεί η δραστηριότητα αυτή ζητάμε από τις ομάδες να φανταστούν ένα συναρπαστικό θεατρικό έργο που όλα τα παιδιά θα ήθελαν να δουν. Ζητάμε οι δυάδες να διαπραγματευτούν τις απαντήσεις στις ερωτήσεις: Θα ήταν κωμωδία ή δράμα; Πώς θα ήταν οι πρωταγωνιστές; Πού θα βρίσκονταν; Ποιο το ενδιαφέρον της παράστασης; Μετά, με το πρόγραμμα revelation natural art να δημιουργήσουν μια αφίσα για αυτή την παράσταση.

4ο διδακτικό δίωρο: Δημιουργούμε θεατρικούς διαλόγους

Συνεχίζουμε με τις ιδέες για θεατρικές παραστάσεις από το 3^ο διδακτικό δίωρο. Καλούμε τα παιδιά να φανταστούν τον πιο συναρπαστικό διάλογο του έργου και να τον γράψουν στο περιβάλλον cartoon story maker. Στο περιβάλλον αυτό επιλέγουν καταρχήν πρόσωπα και χώρους όσο γίνεται κοντά στην αναπαράσταση της ιστορίας τους. Μια και μπορούν να φέρουν δικές τους εικόνες στο πρόγραμμα, αυτό θα είναι εύκολο. Στο πρώτο πλαίσιο ζητάμε να μη βάλουν εικόνες, αλλά λίγα εισαγωγικά λόγια με τις απαραίτητες πληροφορίες: ποιος, πού, πότε, τι έγινε; Στα επόμενα γράφεται ο διάλογος. Στο τέλος, το αρχείο εξάγεται ως εικόνα και ανεβαίνει στον ιστοχώρο της δραστηριότητας.

Αν υπάρχει χρόνος, μετά το διάβασμα των κόμικ που δημιουργήθηκαν από όλους, οι μαθητές ανταλλάσσουν κόμικ και κάνουν πρόβα τους διαλόγους τους. Έπειτα δίνουν τη μικρή τους παράσταση στην τάξη. Οι συγγραφείς αξιολογούν την ερμηνεία των ηθοποιών. Απέδωσαν καλά το νόημα του διαλόγου; Έτσι τον

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην παιδεία της χώρας

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

φαντάζονταν οι συγγραφείς; Επειδή μάλλον ο χρόνος δε θα φτάσει, οι μικρές παραστάσεις μπορούν να δοθούν μια άλλη μέρα. Τα παιδιά θα έχουν χρόνο να κάνουν πρόβες.

Άγνωστος αριθμός ωρών: Τηλεδιάσκεψη με έναν/μία ηθοποιό

Οι μαθητές καλούνται να ονομάσουν τον/την αγαπημένο/η τους ηθοποιό. Ταυτόχρονα υπάρχει ανοιχτός υπολογιστής, προτζέκτορας και ο ιστοχώρος <http://www.wordle.net/create>. Τα παιδιά προτείνουν ονόματα και ο/η εκπαιδευτικός γράφει ή τα παιδιά σηκώνονται ένα ένα και γράφουν το όνομα που επιθυμούν. Όταν τελειώσουν και ολοκληρωθεί η σύνθεση από ονόματα, διακρίνεται ο πιο δημοφιλής και γίνεται προσπάθεια να βρεθεί τρόπος να επικοινωνήσει η τάξη μαζί του, για να του ζητήσει να επικοινωνήσουμε μέσω skype. Αν η προσπάθεια δεν έχει αποτέλεσμα, τις επόμενες μέρες η αναζήτηση συνεχίζεται για το επόμενο πιο δημοφιλές πρόσωπο. Όταν υπάρξει απάντηση και οριστεί ημέρα και ώρα επικοινωνίας, οι μαθητές προετοιμάζουν τις ερωτήσεις τους. Οι ΤΠΕ μπορούν να αξιοποιηθούν ως χώρος παρουσίασης και οργάνωσης των ερωτήσεων. Οι μαθητές μπορούν να εργάζονται στο ίδιο έγγραφο Google και να συμπληρώνουν ερωτήματα που θέλουν να προτείνουν στην ομάδα (σύνδεσμος για το έγγραφο θα υπάρχει στον ιστοχώρο που περιέχει τις υπόλοιπες δραστηριότητες <http://dlogo.wikitot.com>). Η τελική παρουσίαση, συζήτηση, διαπραγμάτευση και απόφαση για τις ερωτήσεις γίνεται λίγες μέρες πριν τη συνάντηση. Κάθε μαθητής/τρια θα πρέπει να κάνει μία ερώτηση. Την ημέρα της τηλεδιάσκεψης οι μαθητές κάνουν τις ερωτήσεις τους, για τη ζωή και την εργασία ενός επαγγελματία ηθοποιού και παίρνουν απαντήσεις. Ζητάμε να κρατούν σημειώσεις κατά τη διάρκεια της συζήτησης και μετά να γράψουν ένα αρθράκι για το ιστολόγιο του σχολείου. Το γράψιμο αυτό μπορεί να γίνει πάλι με τη χρήση ενός εγγράφου Google.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην παιδεία της χώρας

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

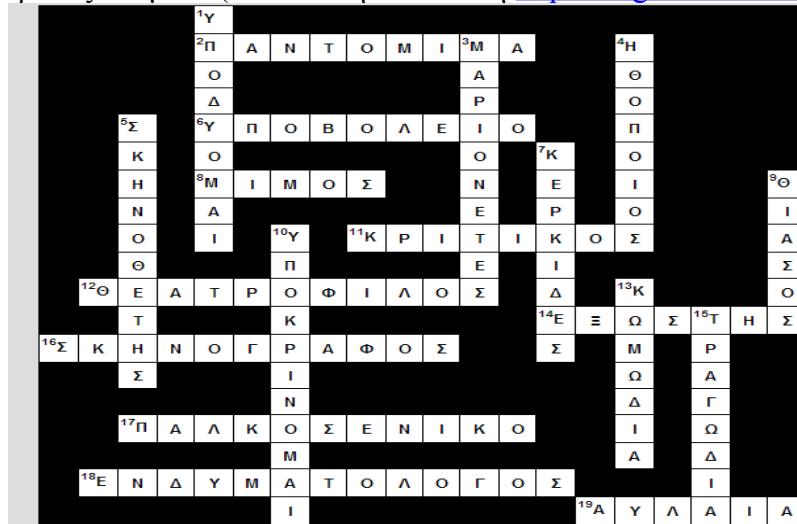

πρόγραμμα για την ανάπτυξη

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Το σταυρόλεξο λυμένο (Άλυτο στη διεύθυνση <http://dlogo.wikidot.com/thea1>)

Το παιχνίδι με τις τελίτσες (<http://www.purposegames.com/game/f89d42b6d1>)

Οι υπόλοιπες εργασίες περιλαμβάνονται στο wiki του σεναρίου <http://dlogo.wikidot.com>.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην παιδεία της χώρας
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Ζ. ΆΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Δεν ασχοληθήκαμε στον παρόν σενάριο αναλυτικά με την ιστορία του θεάτρου και ιδιαίτερα το αρχαίο ελληνικό θέατρο. Θεωρήσαμε καλύτερο να εστιάσουμε στο παρόν των παιδιών. Άλλωστε ακόμα και στη διδασκαλία της Ιστορίας υπάρχει η άποψη να ξεκινάμε από το παρόν προς τα πίσω και όχι το αντίθετο. Κρίνουμε σημαντικό πάντως, να αξιοποιηθεί το μάθημα της Ιστορίας, που αφορά σε αυτά ακριβώς τα χρόνια, στα οποία γεννήθηκε το θέατρο.

Επίσης δε γίνεται αναφορά στο θέατρο άλλων λαών με μεγάλη ιστορία στον χώρο αυτό: το ιαπωνικό, το κινεζικό, το ινδικό, για τον ίδιο λόγο. Κυρίως το σενάριο απευθύνεται σε παιδιά με φτωχή εμπειρία και γνώση για το θέατρο. Αν όμως οι μαθητές έχουν ήδη αρκετές γνώσεις και βιώματα θεάτρου μπορεί από την αρχή να εμπλουτιστεί η εννοιολογική διερεύνηση του θεάτρου, οι πρώτες δύο δραστηριότητες με στοιχεία για το αρχαίο ελληνικό θέατρο και για το θέατρο άλλων λαών.

Τέλος, η δραστηριότητα «Διαλέγουμε παράσταση» μπορεί να γίνει με την αξιοποίηση μιας ιστοσελίδας όπως η παρακάτω:

<http://www.athinorama.gr/child/data/categories/?vgn=2000100>

Στην ιστοσελίδα αυτή υπάρχουν στοιχεία για παιδικές παραστάσεις και κριτικές από το κοινό. Ιδιαίτερα τα κείμενα των κριτικών παρουσιάζουν ενδιαφέρον, γιατί θέτουν τα κριτήρια με βάση τα οποία μια παράσταση χαρακτηρίζεται επιτυχημένη ή όχι. Ακόμα και τα διαγράμματα με τις βαθμολογίες δίνουν στα παιδιά μια αφορμή για μελέτη και κατανόηση γραφικών παραστάσεων. Οι γραφικές παραστάσεις είναι κι αυτές ένας κώδικας επικοινωνίας, μια «γλώσσα», αν και σχετίζονται συνήθως μόνο με τα μαθηματικά.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην παιδεία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ 2007-2013
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γιαννούλη, Μ. 2011. Η Πανευρωπαϊκή Συνάντηση του IDEA-Europe 2010 στην Αθήνα. 25-28 Νοεμβρίου 2010. Αναφορά και βασικά σημεία για την προάσπιση της θέσης του θεάτρου στην εκπαίδευση. *Περιοδικό Εκπαίδευση & Θέατρο* Τεύχος 12, Έκδοση: Πανελλήνιο Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση (Ανακτημένο στις 12/1/2013 από την ηλεκτρονική διεύθυνση:

<http://www.theatroedu.gr/main/images/stories/files/Arthra/2010%20IDEA-EUROPE%20AthensMeetingReport.pdf>)

Ευρωπαϊκό Τμήμα του Διεθνούς Οργανισμού για το Θέατρο στην Εκπαίδευση (IDEA-Europe). 2011. Διακήρυξη για το Θέατρο/Δράμα στην Εκπαίδευση, Περιοδικό Εκπαίδευση & Θέατρο Τεύχος 12, Έκδοση Πανελλήνιο Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση. (Ανακτημένο στις 12/1/2013 από την ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.theatroedu.gr/main/images/stories/files/Arthra/2010%20IDEA-EUROPE%20CommonDeclarationAthens%20.pdf>)